

12. Resolution on the nationality of children born in wedlock, Committee of Ministers, 1977. – Access Mode : <http://conventions.coe.int/Treaty/EN/Reports/Html/166.htm> 14
13. Resolution on equality of spouses in civil law, Committee of Ministers, 1978. – Access Mode : <http://web.jus.unipi.it/summerlisbon/wp-content/uploads/sites/3/2014/06/res7837e-on-equality-of-spouses.pdf>
14. Конвенція про громадянство одруженої жінки, підписана 29 січня 1957 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_158

Ключові слова: міжнародні договори, сімейне законодавство, адаптація, правове регулювання.

Ключевые слова: международные договоры, семейное законодательство, адаптация, правовое регулирование.

Key words: international treaties, family law, adaptation, legal regulation.

ГОНЧАРЕНКО ВЛАДА ОЛЕКСАНДРІВНА

Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри цивільного права, кандидат юридичних наук, доцент

ЗМІНА АБО РОЗІРВАННЯ ДОГОВОРУ У ЗВ'ЯЗКУ З ІСТОТНОЮ ЗМІНОЮ ОБСТАВИН

Відповідно до ст. 652 ЦК України, істотна зміна обставин, з яких сторони виходили при укладенні договору, є підставою для його зміни або розірвання, якщо інше не передбачено договором або не впливає із суті зобов'язання. При цьому зміна обставин визнається істотною, коли вони змінилися настільки, що, якби сторони могли це розумно передбачити, договір взагалі не був би ними укладений або був би укладений на умовах, що значно відрізняються.

Якщо сторони не досягли згоди щодо приведення договору у відповідність з обставинами, які істотно змінилися, або щодо його розірвання, договір може бути розірваний, а з підстав, встановлених ч. 4 ст. 652 ЦК України, – змінений за рішенням суду на вимогу заінтересованої сторони за наявності одночасно таких умов: у момент укладення договору сторони виходили з того, що така зміна обставин не настане; зміна обставин зумовлена причинами, які заінтересована сторона не могла усунути після їх виникнення при всій турботливості та обачності, які від неї вимагалися; виконання договору порушило б співвідношення майнових інтересів сторін і позбавило б заінтересовану сторону того, на що вона розраховувала при укладенні договору; із суті договору або звичаїв ділового обороту не впливає, що ризик зміни обставин несе заінтересована сторона. Так, зміна договору у зв'язку з істотною зміною обставин допускається за рішенням суду у виняткових випадках, коли розірвання договору суперечить суспільним інтересам або потягне для сторін шкоду, яка значно перевищує затрати, необхідні для виконання

договору на умовах, змінених судом. У разі розірвання договору внаслідок істотної зміни обставин суд, на вимогу будь-якої із сторін, визначає наслідки розірвання договору виходячи з необхідності справедливого розподілу між сторонами витрат, понесених ними у зв'язку з виконанням цього договору.

Слід відмітити, що положення ч. 2 ст. 652 ЦК України не покладають на зацікавлену сторону необхідність здійснення дій щодо подолання причин, які викликала істотна зміна обставин. Так само недержавні збірки приватного і договірного права (Принципи міжнародних комерційних договорів УНІДРУА [1] 2010 р., Принципи, визначення та модельні правила європейського приватного права – Проект «загальних критеріїв» (DCFR [2])) передбачають тільки вимогу відсутності причинно-наслідкового зв'язку між зміною обставин і діями зацікавленої сторони.

Відповідно до ч. 3 ст. 653 ЦК України у разі зміни або розірвання договору зобов'язання змінюється або припиняється з моменту досягнення домовленості про зміну або розірвання договору, якщо інше не встановлено договором чи не обумовлено характером його зміни. Якщо договір змінюється або розривається у судовому порядку, зобов'язання змінюється або припиняється з моменту набрання рішенням суду про зміну або розірвання договору законної сили. Таким чином, договір може бути розірваний або змінений, оскільки сторони не могли розумно передбачити відповідні ризики при його укладенні або оскільки прийнятий боржником на себе ризик виявився надзвичайно обтяжливим і в будь-якому випадку істотно порушує майнові інтереси однієї зі сторін.

Отже, за наявності істотної зміни обставин відповідальність сторін зберігається. Це означає, що сторона, право якої порушено, має право вимагати відшкодування збитків. Сторони при розірванні договору в зв'язку з істотно зміненими обставинами, можуть вимагати не тільки справедливого розподілу реального збитку, але й упущеної вигоди.

Список використаної літератури:

1. Принципи міжнародних комерційних договорів УНІДРУА (UNIDROIT) 2010 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.unidroit.org/english/principles/contracts/principles2010/translations/blackletter2010-ukrainian.pdf>
2. Principles, Definitions and Model Rules of European Private Law. Draft Common Frame of reference (DCFR). Full Edition. Prepared by the Study Group on a European Civil Code and the Research Group on EC Private Law (Acquis Group) /Ed. by Christian von Bar and Eric Clive. Vol.I – VI. Munich, 2009. – 4795p. // http://ec.europa.eu/justice/contract/files/european-private-law_en.pdf.

Ключові слова: зміна договору, розірвання договору, істотна зміна обставин.

Ключевые слова: изменение договора, расторжение договора, существенное изменение обстоятельств.

Key words: change of contract, termination of a contract, substantial change of circumstances.